

har nemlig derved fundet mig foranlediget til at udtale, at, naar jeg, uagtet jeg har flere væsentlige Betænkkeligheder ved dette Lovforslag, dog skal stemme for det, saa gjør jeg det, fordi jeg erkjender, at der med Hensyn til det her omhandlede Fæstegods virkelig existere særegne Tilfagn og saadanne ganske særegne factiske Forhold, der kunne begrunde og nogenslunde retfærdiggjøre en Foranstaltning som den, Lovforslaget gaaer ud paa, og fordi jeg erkjender, at der mellem dette Lovforslag paa den ene Side og Loven af 8de April d. A. om det Staten tilhørende Fæstegods paa den anden Side finder en saadan Forbindelse Sted, at vel ikke den sidstnævnte Lov med logisk Consequents fører til den anden, men at dog hiin Lov indeholder en saa stærk Opfordring til at træffe en lignende Foranstaltning med Hensyn til Sorø Akademies, Universitetets og Communitetets Fæstegods, at jeg for den lovgivende Magt maa ansee denne Opfordring for at være uafviselig. Det er dette, der saa klart er blevet fremhævet, saavel af den høiagtede nuværende som af den sidst fratraadte Cultusminister; men jeg mener tillige, at idet man fastholder dette som Lovens Grundlag og som dens ene retfærdiggjørende Udgangspunkt, saa er det og hævet over enhver Tvivl, at det vilde være fuldkommen uberettiget at drage nogensomhelst Følgeslutning fra de her omhandlede Forhold til andre Godsforhold, hvor det Grundlag, paa hvilket denne Lov hviler, aldeles bortfalder. Jeg veed ikke, om det var den samme Tanke, den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) gik ud fra, idet han yttrede, at, naar vi komme til at behandle Sagen om det private Fæstegods Omgang til Selveiendom, skulde der deles de Paagældende imellem paa en

anden Maade. Ja, vistnok bør der ved det Bøndergods, som tilhører privat Mand, gaaes frem paa en ganske anden Maade; men jeg frygter for, at den ærede Rigsdagsmands og mine Anskuelse ikke fuldkomment ville samstemme, naar vi komme ind paa dette Spørgsmaal. Dog — dette ligger udenfor nærværende Sag, men derom skulle vi nærmere tales ved, naar Sagen om det private Fæstegods kommer for.

Ruben: Der var i Gaar en æret Rigsdagsmand, der yttrede, at efter hvad jeg havde sagt, maatte man formode, at jeg ikke ønskede, at Fæstegods skulde gaae over til Selveiendom. Da Tiden var saa vidt fremrykket, vilde jeg dengang ikke gjøre nogen Bemærkning i den Henseende; men da vi i Dag have saa god Tid, vil jeg gjøre en fort Bemærkning i den Henseende. Det er overmaade vanskeligt at vide, hvad et Menneffe tænker saavel om Fæsteforhold som om andre Ting, og den ærede Rigsdagsmand har ogsaa her aldeles feilet; jeg kan naturligviis ikke Andet end ønske, at et saadant Forhold som Fæsteforholdet, der giver Anledning til saa megen Splid, baade paa det ene og andet Sted, saa snart som muligt maa blive hævet, men den ærede Rigsdagsmand kan dog umuligt antage, at naar man vil en gavnlig Foranstaltning, vil man den paa hvilken som helst Maade, eller overhovedet at Middel et er ligegyldigt, naar Hensigten kun opnaaes. Jeg antager, at hvad der i Dag er blevet sagt, har tilstrækkeligt beviist Rigtigheden af, at denne specielle Lov er kastet paatvers og i Veien for den almindelige Lov. Der er endogsaa yttret her, at naar den almindelige Lov kom, skulde den nok blive anderledes end den her foreliggende.